

KAISA ÅKERMAN

Hajusteentekijän
tytär

BAZAR

Hajusteentekijän
tytär

KAISA ÅKERMAN
Hajusteentekijän
tytär

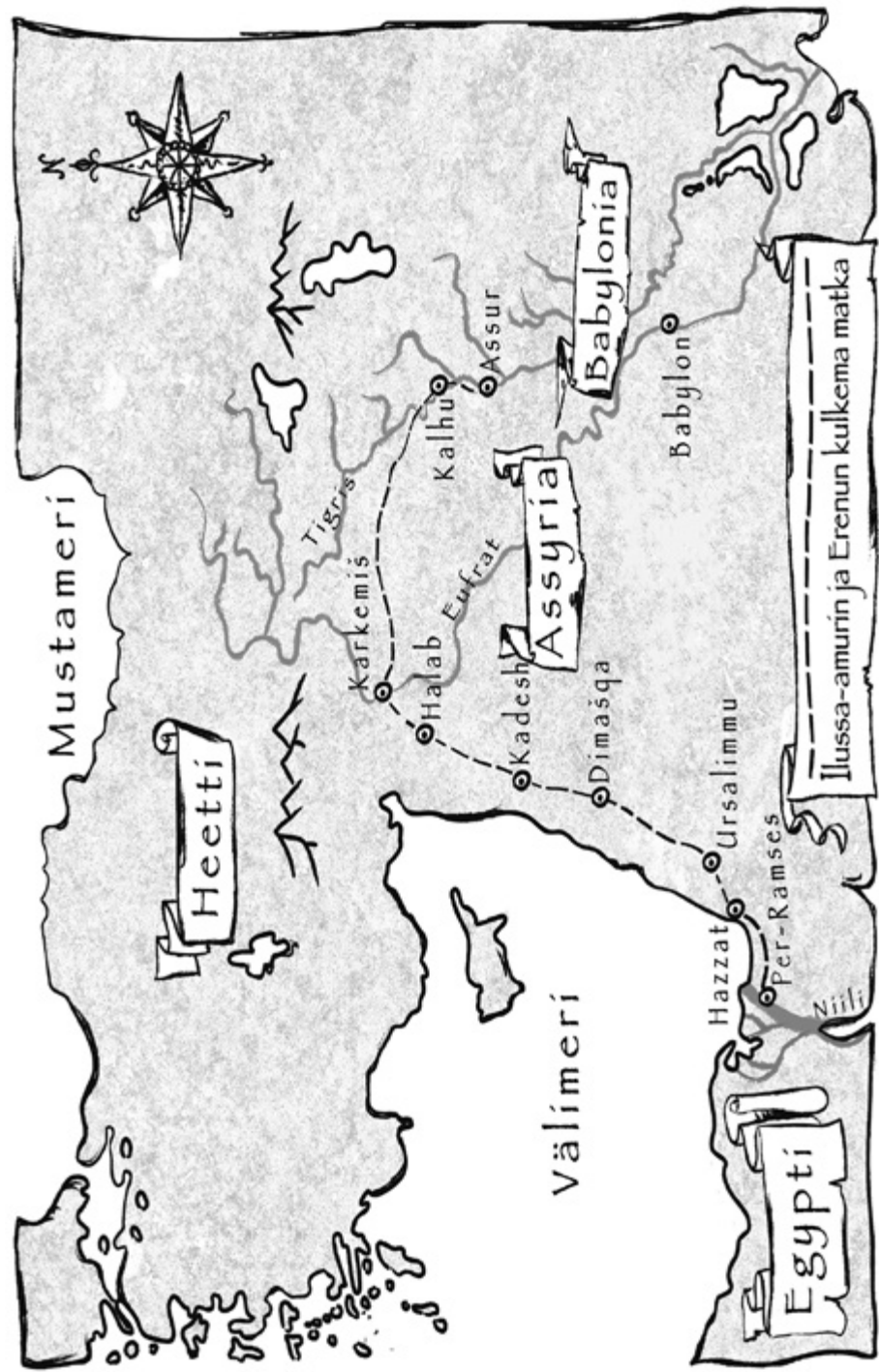
BAZAR

© Kaisa Åkerman ja Bazar Kustannus 2022
Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

ISBN 978-952-376-174-2

Taitto: Jukka Iivarinen / Vitale
Painettu EU:ssa

PROLOGI

NAMIRTU VOIHKAIISI, KUN kipu iski. Poltot olivat nyt voimakkaammat, eikä niitä voinut enää jättää huomioimatta. Vielä aamulla Namirtu oli sulkenut ajatuksen mielestään. Alavatsan nipistely johtui varmasti jostain muusta, lapsi ei tulisi nyt, ei voinut tulla, hän muisti ajatelleensa, mutta nyt kipu lamaannutti lihakset kyljissä saakka, tyhjensi keuhkot ilmasta ja sai hampaat puristumaan yhteen. Namirtu haparoi kädellään pöydänkulmaa ja sysäsi saviastian käsistään. Astia, yhtä pyöreämähainen kuin Namirtu itsekin, keikahti kuitenkin reunan yli, ja juuri sekoitetut kallisarvoiset voideaineet levisivät ruukunsirpaleiden mukana auringon täplittämälle kivilattialle. Vahva kanelin tuoksu sekoittui huoneen kuumaan ilmaan ja sai Namirtun voimaan pahoin. Hän tuijotti rikkoutunutta ruukkua, sen täydellisen pyöreäyden nyt rikkovaa ammottavaa aukkoa. Rikkoisipa joku hänenkin vatsansa ja kiskoisi sisuskalut vallanneen elämän ulos, Namirtu ajatteli. Mitä tahansa, kunhan kipu loppuisi. Kun poltto vihdoin vaimeni, Namirtu pyyhkäisi hien kostuttamaa otsaansa kädensyrjällään ja nilkutti salin poikki kapealle ovelle.

”Tukulti-ilani? Herra?”

”Tukulti-ilani ei ole täällä, mitä haluat?”

Namirtu säpsähti nähdessään nuoren naisen. Mitä Maqartu varastossa teki, kaikista talon naisista juuri Maqartu, jonka olisi luullut lymyilevän naisten pihalla, kaukana hajusteentehtijöiden saleista. Namirtu kietoi kätensä suojelevasti vatsansa ympärille ja puri huultaan peittääkseen hämmästyksensä.

”Lapsi tulee”, Namirtu tokaisi.

Nuori nainen vilkaisi terävästi Namirtun vatsanseutua, ennen kuin käänsi katseensa takaisin maustenyytteihin, joita oli lajittelemassa.

”Haluat siis luvan poistua?” Maqartun ääni oli ilmeetön. ”Mene sitten, mutta katsokin, että joku tytöistä ottaa tehtäväsi hoitaakseen. Ja Namirtu?”

Namirtu tunsu uuden polton tulevan ja puri hampaansa yhteen. Hän ei totisesti alkaisi ulista tuskasta nyt, ei tuon naisen edessä. Namirtu painoi kyntensä ovenkarmiin ja odotti.

”Sinähän vannot rohtojen nimiin. Ehkä on parasta, että tukeudut niihin nytkin, etkä aiheuta lisää harmia talolle vaatimalla lapsenpäästäjää avuksesi. Kyllä sinä varmasti yhden äpärän maailmaan pusket yksinkin, eikö niin? Vain sinä ja yrttisi, mitäs sanot, Namirtu?”

Maqartun äänessä kuului nyt viha, samaan aikaan kylmä ja polttava. Naisen suustaan sylkäsivät sanat saivat Namirtun voimaan pahoin, ne sattuivat enemmän kuin koko ajan voimistuva poltto, ja ensimmäistä kertaa Namirtu pelkäsi. Oliko hän arvioinut tilanteen väärin ajatellessaan Maqartun, hädin tuskin äitinsä helmoista irtaantuneen tytön, olevan pelkkä hidaste hänen oman onnensa tiellä? Namirtu vilkaisi Maqartua, joka tuntui jo unohtaneen keskustelun ja käskytti jo orjaa.

”Tilauksilla on kiire”, nainen sanoi. ”Korjaa nämä pois ja käy tarkistamassa, onko Tukulti-ilani jo ehtinyt maksaa maustekauppiaalle. Anis on huonolaatuista eikä vastaa hintaansa.”

”Älä huoli”, Namirtu kuuli lempeän kuiskauksen korvisaan. ”Lapsenpäästäjä on jo tulossa.”

Namirtu nyökkäsi kiitokseksi ja tuskin huomasi käsiä, jotka irrottivat hänen sormensa ovenpielestä. Uusi poltto iski kuin tuhat tulista vasaraa.

Vauva parahti pontevasti heti äidistään irtauduttuaan, ja Namirtu purskahti itkuun helpotuksesta. Kädet auttoivat hänet kyykystä ja saattelivat vuoteelle, lapsenpäästäjä, kymmenet synnytykset nähnyt riuska ja tanakka nainen, tarkistaisi kyllä vastasyntyneen. Namirtu seurasi katseellaan, kun lapsenpäästäjä nosti lapsen syliinsä ja alkoi puhdistaa sitä pellavaisella liinalla jutellen tulokkaalle hiljaisella äänellä. Äkkiä nainen vaikenä, viittasi orjatyttöön luokseen ja antoi tälle muutaman terävän käskyn. Tyttö nyökkäsi ja livahti ovesta. Lapsenpäästäjä vilkaisi syrjäkarein Namirtua, ennen kuin jatkoi vastasyntyneen liekuttamista.

”Onko kaikki hyvin? Miksi lähetit tytön pois?” Namirtu hätäntyi.

”Lepää sinä vain äläkä huoli. Palaan ihan pian.”

Lapsenpäästäjä seurasi orjatyttöä käytävään lapsi sylissään ja pian huoneeseen kuului kiihtymyksen korottamia ääniä. Namirtu vääntäytyi laverilta ja etsi katseellaan päällysmekkoa, jonka voisi heittää tahraisen kaapunsa päälle. Hän sukki hios-tuneet kiharansa huivin alle ja otti muutaman varovaisen askeleen. Kädet hakeutuivat vatsan päälle vanhasta tottumuksesta, ja Namirtu kiirehti ovelle alavatsaansa pidellen

huomattuaan jalkojensa kantavan. Kapean käytävän päässä näkyi naisen hahmo, joka kiiruhti vauva sylissään kohti asuinsiiven sisäpihaa. Käytävälle vartiomaan jäänyt orja painasi Namirtun päättäväisesti takaisin huoneeseen ja vastasi Namirtun kysymyksiin olkiaan kohauttamalla. Mistäpä orja olisikaan tiennyt, mihin lapsenpäästäjä oli mennyt, Namirtu yritti ajatella, mutta pelko alkoi jälleen nousta kuristavana tunteena kurkkuun.

Kun ovi vihdoin avautui ja sisään astui tuttu taloudenhoitaja itkevää vauvaa kantaen, Namirtu ponkasi laverilta ja tempasi nyytin nyyhkäisten syliinsä. Vauva oli kääritty pehmeään pellavaan, ja sen kasvot olivat punaiset paljosta huutamisesta. Kun Namirtu rutisti vauvaa rintaansa vasten, sen kulmat kurtistuivat ja pieni kieli pilkahti hetkeksi esiin pulleiden huulten välistä, mutta pian vauva rauhoittui äitinsä hyräilyyn. Namirtu suuteli lapsen punaista poskea ja ihaili täydellisen pehmeää ihoa. Hän uppoutui vauvan tuoksuun ja seurasi katseellaan pientä suuta, jota vauva mutristeli kuin olisi hakenut jo samaa hyräilyn rytmiä kuin äitinsä. Taloudenhoitajan ääni vaimeni pehmeäksi sorinaksi, joka soljui huoneessa tarttumatta Namirtun korviin, kunnes jokin katkeamattomassa sanojen virrassa havahdutti hänet.

”Mitä sanoit? Onko *āšipu* kutsuttu?” Namirtu keskeytti naisen loppumattoman puheen ja huomasi vasta nyt, että myös lapsenpäästäjä oli palannut. Nainen oli saanut jostain olutkipon käsiinsä ja hörppi viimeisiä tilkkasia katsellen samalla tyytyväinen hymy huulillaan Namirtun sylissä lepäävää vauvaa. Namirtu suojasi lapsen päätä kädellään, naisen katse tuntui äkkiä tunkeilevalta, ja yritti keskittyä jälleen talouden-

hoitajan sanoihin. Miksi ihmeessä tavallisen *muraqqitun* synnytyksessä kiinnostaisi manaajaa?

”Rauhoitu, Namirtu. Lapsesi on kunnossa, mutta merkitty. Lapsenpäästäjä halusi lähettää sanan temppeliin, hän sanoi, että niin on parasta. Pysyt vauvan kanssa täällä, kunnes tiedämme, mistä on kysymys. Ja sinä”, nainen sanoi kääntäen katseensa lapsenpäästäjään, ”sinä vahdit heitä, kunnes temppelistä tulee sana.”

”Tietenkin, ei tulisi mieleenkään lähteä ennen kuin saan palkkioni”, lapsenpäästäjä nauro. ”Tästä tulikin tuottoisampi päivä kuin ajattelin. Temppele maksaa tällaisista tiedoista mielellään!”

Taloudenhoitaja puristi huulensa tiukaksi viivaksi, mutta pysyi vaiti. Hän sipaisi Namirtun olkapäätä kädellään, loi häneen rohkaisevan katseen ja lähti sitten huoneesta. Namirtu katsoi sylissään nukkuvaa lasta hämmentyneenä ja raotti pellavaista kapaloa niin, että pullea vartalo paljastui. Vauvan raajat olivat täydelliset, ja tuuhea musta tukka varjosti pyöreää otsaa. Sen vartalon ja kasvojen iho oli vasemmalta puoliskoltaan vaalea, joskin vielä turvoksissa ja punakka, mutta oikea puoli hehkui tummaa verenpunaa. Raja oli selkeä, se kulki otsasta pientä nenää pitkin alaspäin halkaisten vartalon siististi kahtia, aivan kuin vauva olisi kursittu kasaan kahdesta kappaleesta. Orjatyttö kurkotteli Namirtun olan yli ja päivitteli lapsen väriä suureen ääneen, kunnes lapsenpäästäjä hätisti hänet ulos.

Nainen istahti jakkaralle pienen huoneen perälle, kohensi tulisijaa ja alkoi tarinoida näkemistään synnytyksistä. Täydellisten lapsien lisäksi hän oli auttanut maailmaan muotopuolia ja pahojen voimien koskettamia vauvoja, joista

ennustajat olivat laatineet tutkielmiaan. Tämä pienokainen oli kuitenkin erilainen, hän julisti. Niin täydellinen kuin vastasyntynyt voi olla, mutta tulella sivelty. Moista ei ollut koskaan koko Assurissa nähty, tokkopa koko valtakunnassakaan. Tällaisen lapsen syntymä oli merkki, kaikkihan sen ymmärtäisivät. Namirtu lepäsi kovalla vuoteella vastasyntynyt rinnallaan ja kuunteli hajamielisesti naisen jutustelua. Hän silitti lapsensa pehmeää poskea, kuljetti sormiaan hellästi punaisen ja valkean ihon rajaa pitkin ja ihaili tytön tuuheita ripsiä, jotka varjostivat poskipäitä.

”Ilussa-amur”, hän kuiskasi lapselle. ”Ilussa. Olkoon nimesi ylistys jumalattarelle, joka toi sinut elämäni.”

Asipu saapui illalla ja tutki lapsen perusteellisesti. Hän pirs-kotteli tamariskin oksalla puhdistavaa vettä vauvan päälle ja pujotti sen kaulaan syvää sinistä hehkuvan amuletin mumisten samalla jotain, mistä Namirtu ei saanut selvää. Papin mukana tullut temppelipalvelija asetteli siroja savikannuja makuukammion nurkkiin, ja pian suitsukeöljyn huumaavan raskas tuoksu täytti pienen huoneen. Rituaalin suoritetuaan pappi seuralaisineen poistui suomatta katsettakaan huolestuneen Namirtun suuntaan.

Kun papit olivat lähteneet, Namirtu jäi lapsensa kanssa kahden hämärään huoneeseen. Hän oikaisi itsensä sen vie-reen, kuiskutteli sille rauhoittavia sanoja ja hyräili hiljaisella äänellä suojelevaa loitsua, joka auttaisi lasta selviämään elämänsä ensimmäisistä päivistä. Hän ruokki vauvan ja tunsi sen kiinnittyvän elämään koko olemuksellaan. Namirtu huokasi helpotuksesta. Vaarallisin vaihe oli ohi, lapsen elinvoima oli riittänyt voittamaan ensimmäiset hetket ja pienokainen

söi ahnaasti. Namirtu kääri vauvan tiukasti kapaloihin ja jäi valvomaan sen unta. Vauvan kasvoja kurtisti tuima ilme, aivan kuin se olisi aavistanut, että maailman kohtaaminen tulen merkitsemänä vaatisi itsepäistä mieltä.

Varhain aamulla Namirtu heräsi lapsen vaativaan itkuun. Yön pimeys ei ollut vielä väistynyt, ja talo nukkui. Hän ruokki vauvan, peseytyi ja astui kapaloitu nyytti käsi-
varsillaan pimeälle sisäpihalle. Tuuli toi kaupungin muurien takaa aavistuksen hiekan makua ilmaan, joka oli yön jäljiltä kirpeää. Jostain kantautui savua, ja keittiön suunnasta kuului hiljaista puhetta. Tulta viriteltiin jo. Äkkiä jo laantumassa ollut tuuli sai lisää voimaa, se pyyhkäisi pihan poikki, taittanut granaattimenapuiden oksat Namirtun ylle ja tempoi huivia, joka oli kääräisty kapalon suojaksi. Namirtu kiirehti keittiötä kohti suojellen vauvan päätä tuulen tuomalta hiekalta.

”Kaikki on hyvin”, Namirtu sopersi huulet vauvan päälakea vasten, vaikka jokainen hermonsäie hänen kehossaan oli kuin tulella. Kuuluiko naisten pihalta ääniä, vai oliko se vain tuuli? Namirtu vilkaisi muuria, jonka takana tiesi naisten pihan olevan. Tuuli oli tyyntynyt yhtä äkkiä kuin oli nousnutkin, eikä mitään kuulunut, tietenkään. Silti ajatus naisten siiven nurkissa viipyvistä henkäyksenhennoista, tuskin ajatusta aineellisemmista olennoista sai kylmät väreet juoksemaan hänen ihollaan. Namirtu oli näkevinään niiden miltei läpikuultavien sulkien häivähtävän näkökenttensä laidalla, juuri katseen ulottumattomissa, ja kiirehti askeleita. Hän törmäsi keittiöön ja pysähtyi ovelle vetämään keuhkoihinsa tuoreen leivän tuoksua. Keittäjä oli peittelemässä aamun ensimmäisiä leipäsiä liinan alle.

”Kas, Namirtu”, nainen ilahtui. ”Istu alas ja syö, minä otan vauvan.”

Keittäjä ojensi tulisijan lämpöä hehkuvia käsiään lasta kohti, mutta Namirtu kavahti kauemmas.

”Ei”, hän kivahti. ”Hoidan lapseni itse!”

Namirtu nappasi leivän liinan alta keittäjän päivittelystä välittämättä ja vetäytyi keittiön nurkkaan, mahdollisimman kauas uteliaista katseista. Leipää haukkaillessaan hän yritti muistella, mitä yrttejä haavahauteeseen käytettiin. Alavatsassa jomotti tylppä kipu eikä verenvuoto ollut vielä tauonnut. Pitikö hauteen olla kylmä vai kuuma, ja oliko haude edes oikea hoito synnytyksen jälkeen? Pää tuntui tyhjältä, kaikki lapsenpäästäjän ohjeet olivat kadonneet mielestä, ja Namirtu tunsi pakokauhun jähmettävän kaikki hänen lihaksensa. Kuinka hän selviäisi lapsen kanssa? Hänen oli päästävä Dan-Adadin luo, nyt heti.

”Onko Dan-Adad vielä tajuton?” Namirtu kysyi keittäjältä. ”Jos vien lapsen hänen luokseen, hän herää varmasti.”

Keittäjän kapustaa pitävä käsi jähmettyi kesken hämmentämisen.

”Voi, rakas lapsi, eikö sinulle ole kerrottu?” Keittäjä pyyhki huolella kätensä pellavariepuun ja astui sitten Namirtua kohti kädet kutsuvasti levällään.

Namirtu tuijotti keittäjän surumielisiä kasvoja. Ei, hän ei haluaisi kuulla sitä, minkä osasi jo arvata. Ei nyt, ei ääneen lausuttuna.

”Dan-Adad kuoli viime yönä. Vammat olivat liikaa jopa temppelin *asülle*, lääkäri ei voinut tehdä mitään hänen hyväkseen.”

”Namirtu, herra Aššur-iqbi käskei sinut luokseen nyt heti. Ota lapsi mukaasi”, orjan käskevä ääni sai salissa työskentelevät *muraqqitut* nostamaan katseensa.

”Mitä? Ilussako myös?” Namirtu hämmästyi niin, että veitsi lipesi viiltämään sormeen haavan. Koko yrttinippu oli pilalla, ja verta tipahteli norona veitsenterästä. Namirtu kaappasi yrtit mukaansa ja viskasi ne ovenpielen soikkoon kiirehtiessään orjan perään. ”Odota, haen lapsen.”

Orja meni menojaan, ja Namirtu sai vauvan haettuaan juosta käytävien läpi yksin. Hän kiiruhti rakennuksesta toiseen, ohitti kauppahuoneen varastot, paahteiset sisäpihat ja pehmoisin tyynyin somistetut oleskelusopet ja tavoitti viimein miehen aivan kauppahuoneen pään, Aššur-iqbin, ovella. Vieraita vastaanottava palvelija katsoi hengästynyttä Namirtua tuikeasti ja viittasi odottamaan. Namirtu istahti varovasti seinänvieruspenkille. Hän antoi katseensa kiertää salin hehkuvan keltaisista seinäpaneeleista lattiamosaiikkiin. Sen mustista ja valkoisista kivistä sommiteltu kuvio näytti kiemurtelevan Namirtun sandaalien alla kuin vastapyydetyn kalan pyrstö. Hän yritti pysytellä liikkumattomana, ettei sylissä lepäävä lapsi heräisi, mutta kivet hänen jalkojensa alla tuntuivat kääntyilevän kiukkuisina. Palvelijan kopeilla kasvoilla häivähti harmin juonne vauvan jokaisesta inahduksesta, eikä Namirtu halunnut ajatella, mitä tapahtuisi, jos Ilussa alkaisi itkeä nälkäänsä. Namirtu korjasi asentoaan ja nojautui penkin pehmeästä nahasta punottuun selkämykseen. Nahan narahdus kuulosti odotushallin hiljaisuudessa haavoittuneen valitukselta, ja palvelijan kulmien

kurtistus oikaisi Namirtun selän ryhdikkääksi. Odotus tuntui loputtomalta.

Äkkiä Maqartu pyyhkäisi käytävästä huoneeseen kuin tulenpunainen pyörre. Naisen askeleet olivat kiivaudessaan niin määrätietoiset kuin vain kuolemattomuuteensa vielä luottavan ihmisen voi olla.

”Onko Aššur-iqbi paikalla?”

”On mutta...”, palvelija väentäytyi tuolistaan ja asettui anteeksipyytävästi talon herran yksityiskammion oven eteen.

”Väisty”, Maqartun äänessä kuului ärtymys.

Palvelija ei liikahtanutkaan. Hän katsoi merkitsevästi seinustalle jähmettynyttä Namirtua, ja Maqartu vilkaisi taakseen.

”Sinä? Mene takaisin hajustepajaan, heti.”

Namirtu tunsu käskyn lihaksissaan. Sanojen voima tarttui häneen kuin se olisi ollut verkko ja hän siihen takertunut kala. Namirtu iski sandaaliensa kannat lattiaan ja juurtui paikoilleen, vaikka sanat saivat hänet kiemurtelemaan lattia-laattojen kuvioiden lailla. Hän pudisti päätään.

”Aššur-iqbi kutsui luokseen.”

Maqartu käännähti palvelijaan päin, joka nyökkäili laiskasti. Naisen kiukku ei selvästikään tehonnut häneen.

”Totta se on. Herra pyysi tuon naisen luokseen. Lapsineen.”

Maqartun kasvoilla häivähti hölmistynyt ilme, jolle Namirtu ei voinut olla hymyilemättä. Kun vastaanottosalin ovi paukahti kiinni naisen perässä eikä askelten ääni enää kantanut hänen korviinsa, hän pyrskähti nauramaan.

”Huomasitkos, Ilussa”, hän kuiskasi. ”Tällä kertaa tuo katti ei saanutkaan kynsiään esiin.”

OSA I

ASSYRIA

LUKU 1

Urad-ilanin nimivuonna

ILUSSA NYKÄISI HIUKSILTA valahtaneen huivin kasvojensa suojaksi ennen kuin työnsi keittiön oven auki. Hän astui pihan kuumuuteen ja nautti hämärissä sisätiloissa vietetyn aamun jälkeen auringon kirkkaudesta, joka pakotti siristelemaan silmiä. Vaikka talon seinustalle jäänyt jakkara houkuttelikin lepuuttamaan paljosta seisomisesta särkeviä jalkoja, Ilussa ei voinut levähtää. Majataloon oli saapunut karavaani edellisenä iltana, ja keittäjä aputyttöineen oli valmistanut ruokaa myöhään yöhön tyydyttääkseen nälkäiset matkalaiset. Aamulla keittiössä oli vallinnut kaaos, ja pikkupiiat yrittivät parhaansa mukaan siistiä ruokasalia ja pestä patoja.

Ilussalta oli kulunut keittiön kuuraamisessa koko aamu, ja hän manasi mielessään hukkaan mennyttä aikaa. Ääneen ei saisi valittaa, ei vaikka iho olisi hiutunut sormenpäistä patoja puhtaaksi kaapiessa. Koko keittiö, puhumattakaan pihan perukan makuusaleissa koko talven pitkästyneistä kapakkatyöistä, oli iloinnut, kun matkalaisten saattueet nostattivat jälleen tomua pääkaupunkiin johtavan tien

pituudelta. Tienvierustan kyläpahanen oli viimeinen etappi matkalla Assurista Kalhuun ja majatalo ainoa paikka, jossa matkalainen sai kunnon olutta kurkkuunsa, ja jos oikein hyvin kävi, käsiensä alle naisen pyöreän pakarän. Koko majatalo oli herännyt horteesta alkukesän mukanaan tuomien karavaanien myötä ja imaisi matkalaiset halukkaasti sisäänsä päästääkseen heidän ulos keventynein kukkaroin. Jos keittäjä olisi kuullut Ilussan voivottelevan matkalaisista aiheutunutta sotkua, hän olisi pieksänyt moiset ajatukset Ilussasta korvien kautta ulos, eikä edes äiti olisi asettunut hänen puolelleen.

Kun keittiön ovi kolahti kiinni Ilussan takana, se sulki samalla pois kaiken majataloon liittyvän. Sormet unohtivat patojen raskauden, ja hartiat oikeivat selän jatkeeksi kuin eivät olleet koskaan painuneetkaan harjanvarren liikettä myötäilemään. Jalat löysivät tutut, portille johtavat kivet ja lennättivät Ilussan hetkessä pihan puoleenväliin. Portti oli jo auki, ja majatalon orjat kulkivat kapealta kujalta pihalle kantaen torilta tuotuja tavaroita keittiövaraston portaille. Ilussan olisi napattava tarvitsemansa, ennen kuin keittäjä hätistäisi hänet pois jaloista. Orjat eivät tytöstä piitanneet, väistivät vain, kun hän kurkotteli koreja heidän käsivarsiensa välistä. Ilussa kyykki portaiden edessä käyden tottuneesti läpi vihanneskorit, maustepussit ja lihat. Hän pinnisteli muistaakseen kaikki päivän tehtävään kuuluvat ainesosat, puri huultaan kootakseen ajatukset ja nappasi mukaansa anista, neilikkaa ja muutaman tiukasti kiinni sidotun maustepussukan sekä pari kalaa. Suurimmat vonkaleet olivat jo matkalla keittäjän pataan, ja Ilussa irvisti lihat sintit nähdessään. Niistä uutetulla rasvalla saisi kuitenkin jatkettua

edellispäivän öljyä. Ilussa olisi uuttanut öljyä mieluummin pähkinöistä, mutta niitä ei löytynyt, vaikka Ilussa kuinka penkoi varaston kynnykselle tuotuja koreja. Kaloissa olisi enemmän työtä, mutta asialle ei voinut mitään. Ilussa kasasi saaliinsa tukevaan koriin, heilautti sen olalleen ja kiiruhti pihan perimmäisessä sopessa kyhjöttävää vajaa kohti.

Ilussa työnsi vanhuuttaan vääntyneen oven auki ja loi silmäyksen ahtaaseen huoneeseen, joka pursusi pannuja, saviruukkuja ja kaiken kokoisia kippoja. Karkeat, tavaraa notkuvat hyllyt kiersivät seiniä, ja tulisijan eteen aseteltu, tynnyrien varassa keikkuva hutera ovenrähjä toimitti pöydän virkaa. Ilussa sipaisi huivinsa niskaan ja siveli samalla kasvojensa ihoa tottumuksen rytmittämällä liikkeellä, ennen kuin tyhjensi saaliinsa korista pöydälle. Hän viritti tulen, etsi sopivan padan ja asetti sen tulelle. Sitten hän valitsi puusesta tarvelaatikosta veitsen ja viilsi nopealla ranneliikkeellä kalat auki, poisti niistä sisälmykset, ruodot ja evät ja pilkkoi ne pataan. Kun pata porisi tasaisesti, hän lajitteli mausteet. Keittäjältä nappaamansa aniksen ja neilikan hän jätti esille ja valitsi hyllyn maustepurkeista vielä muutaman hyppysellisen kaukaa vuoristosta tuotuja villiyrtejä. Kun maustevalikoima oli juuri oikeanlainen, hän sekoitti ne kulhossa öljytilkkaan ja jauhoi niistä tahnaa. Hän hengitti syvään kulhosta tulvahtavaa murskattujen yrttien tuoksua ja tunnisti tuoksu-kimarasta kaikkien ainesosien sävyt. Tuoksuyhdistelmä oli juuri sellainen kuin pitikin.

Ilussa laski astian pöydälle ja käännähti tulisijaan päin. Tarkistettuaan, että pata porisi edelleen, hän astui huoneen poikki ovenpieleen juntatun tukevan vesitynnyrin luo ja raotti sen kantta. Vettä oli enää tilkkanen.

Kanelia, ruusua, rosmariinia – hajustepajan tuoksua vuosituhansien takaa

Kun Ilussa syntyy, moista lasta ei ole ennen nähty.
Niin täydellinen kuin vastasyntynyt voi olla, mutta osa
vauvan pehmeästä ihosta hehkuu verenpuna. Se on
merkki jumalilta, sen tietävät kaikki.

Ilussa on assyrialaista hajusteentekijöiden sukua, ja äiti
kasvattaa tyttärestään taitavan tuoksujen ja voiteiden
valmistajan. Mutta äidin mukana kulkee salaisuus,
savitaulu, joka ei saisi missään nimessä joutua
vieraisiin käsiin ja jonka vuoksi äiti on piilotellut
Ilussan kanssa vuosikausia kyläpahasen majatalossa.

Kunnes kaikki muuttuu yhdessä yössä.

Assyriologi Kaisa Åkermanin historiallinen romaani avaa
näkökulman 1200-luvulle eaa., epävakaaseen aikaan, jolloin
Assyria otti ensimmäisiä askeliaan maailmanmahdiksi.
Se on kertomus ystävydestä, huikaisevasta pakomatkasta
ja nuoren tytön kasvamisesta itsenäiseksi naiseksi,
joka uskaltaa kuunnella sydämensä ääntä.

ISBN 978-952-376-174-2

84.2

www.bazarkustannus.fi